

Aktuální novelizace zákona o odpadech

Mgr. et Mgr. Štěpán Jakl

Důvody přípravy novely

- ✓ Výtky Evropské komise k transpozici rámcové směrnice o odpadech. (vyloučení z působnosti, definice, hierarchie, plány odpadového hospodářství, výčet způsobů využívání a odstraňování odpadů)
- ✓ Transpozice změny směrnice o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech.
- ✓ Zapracování nových požadavků ekoauditů. (úprava ELPNO, zrušení zpětného odběru odpadních olejů).
- ✓ Úprava požadavků na vedení evidence a ohlašování tak, aby je bylo možné lépe a efektivně využívat.
- ✓ Adaptace zákona na Nařízení Komise č. 1357/2014. (nebezpečné vlastnosti odpadu) a Nařízení EP a Rady č. 1257/2013 o recyklaci lodí.

Průběh přípravy Euronovely

- ✓ Připraveno v návaznosti na odpověď na formální upozornění EK v létě 2014.
- ✓ V říjnu 2014 předloženo do MPŘ.
- ✓ Po vypořádání a komisích LRV předloženo 23. 2. 2015 Vládě.
- ✓ Účinnost od 1. října 2015. Odsunutá účinnost u zákazu uvádění baterií a akumulátorů, u evidence a ohlašování. Zpřesnění podmínek pro nakládání s kaly 1. březen 2016.
- ✓ Přechodná ustanovení pro řadu ustanovení. Evidence. Platnost stávajících pověření k HNVO a osvědčení o vyloučení NO.
- ✓ V Poslanecké sněmovně přidána možnost plnění zpětného odběru pneumatik prostřednictvím kolektivního systému

Vyloučení z působnosti odpadní vody

✓ Doposud vyloučeny zcela.

Návrh:

Zákon se vztahuje na nakládání se všemi odpady, s výjimkou

a) odpadních vod, pokud jde o nakládání dle povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních nebo jejich odvádění kanalizací,

Po MPŘ

a) odpadních vod v rozsahu, v jakém se na ně vztahují jiné právní předpisy

✓ Zákon o odpadech se tak vztahuje pouze na případy, kdy jsou odpadní vody z jímek vypouštěny mimo ČOV a nedojde nebo se nepodaří prokázat ohrožení povrchových nebo podzemních vod.

Vyloučení z působnosti

~~b) odpadů drahých kovů,~~

Nové povinnosti pro některé subjekty nakládající s odpady drahých kovů. Otázka naplnění odpadové definice.

~~f) odpadů plastických trhavin, výbušnin a munice,~~

vyřazených plastických trhavin, výbušnin a munice,

Tato změna nemá dopad na fungování praxe.

~~h) vytěžených sedimentů z vodních nádrží a koryt vodních toků, u kterých vlastník prokázal, že vyhovují limitům znečištění pro jejich využití k zavážení podzemních prostor a k úpravám povrchu terénu, stanoveným v příloze č. 9 k tomuto zákonu, a sedimentů z vodních nádrží a koryt vodních toků používaných na zemědělském půdním fondu podle zvláštních právních předpisů, (včetně přílohy č. 9)~~

Vyloučení z působnosti sedimenty

✓ Zachována výjimka pro sedimenty přemísťované v rámci povrchových vod.

Po MPŘ doplněn § 37t zmírňující odpadový režim pro sedimenty:

Využití na ZPF

- ✓ Možnost využití v souladu s § 14 odst. 2.
- ✓ Musí být v souladu se zákonem o hnojivech a o ZPF.
- ✓ Nevede se odpadová evidence ani ohlašování.

Jako stavební materiál nebo na povrchu terénu

- ✓ Možnost využití v souladu s § 14 odst. 2.
- ✓ Úprava vyhlášky č. 294/2005 Sb. S ohledem na přílohu č. 9.
- ✓ Povinnost vést odpadovou evidenci a ohlašovat.

Definice § 4

*Nakládáním s odpady – **obchodování s odpady**, shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, úprava, využití a odstranění odpadů.*

*Sběrem odpadů - soustředování odpadů právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání od jiných subjektů **včetně jejich předběžného třídění a předběžného skladování** za účelem jejich přepravy do zařízení na zpracování odpadu.*

Tříděným sběrem - sběr, kdy je tok odpadů oddělen podle druhu a povahy odpadu s cílem usnadnit specifické zpracování.

Definice § 4

*Obchodníkem - právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, které nakupují nebo prodávají odpad a jednají přitom na vlastní odpovědnost, **včetně, osob, které nemají odpady skutečně v držení.***

Předcházením vzniku - opatření přijatá předtím, než se látka, materiál nebo výrobek staly odpadem, která omezují: množství odpadu, a to i prostřednictvím opětovného použití výrobků nebo prodloužením životnosti výrobků, nepříznivé dopady vzniklého odpadu na životní prostředí a lidské zdraví nebo obsah škodlivých látek v materiálech a výrobcích.

HNVO § 9

- ✓ Nebezpečné vlastnosti stanoveny nově přímo použitelným předpisem EU. Odstranění přílohy č. 2 zákona.
- ✓ Elektronizace provádění hodnocení nebezpečných vlastností. (zavedeno již tzv. ekoauditovou novelou). Od 1. 1. 2016.
- ✓ Zákon byl doplněn tak, aby bylo zřejmé, že hodnocení může provádět více osob.
- ✓ Dále bylo rozšířeno zmocnění, aby mohly být vyhláškou stanoveny také požadavky na sdělení.
- ✓ Vyhláška č. 376/2001 Sb. bude nově vymezovat požadavky na provádění vzorkování pro hodnocení. Bude vymezovat doplňující kritéria pro HP 9 Infekční HP 14 Ekotoxický a HP 15, které nejsou dostatečně upravena nařízením.

Hierarchie § 9a

Změny v textu hierarchie

*(2) Od hierarchie způsobů nakládání s odpady je možno se odchýlit v případě odpadů, u nichž posouzení celkových dopadů životního cyklu zahrnujícího vznik odpadu a nakládání s ním prokáže, že je to vhodné **s ohledem na nejlepší celkový výsledek z hlediska životního prostředí.***

(3) Při uplatňování hierarchie se uplatní

- a) celý životní cyklus výrobků a materiálů zejména s ohledem na snižování vlivu nakládání s odpady na životní prostředí a lidské zdraví,***
- b) zásada udržitelnosti včetně technické proveditelnosti a hospodářské udržitelnosti,***
- c) ochrana zdrojů surovin, životního prostředí, lidského zdraví a hospodářské a sociální dopady.***

Uvedené změny nebudou mít vliv na povinné subjekty.

Výkup kovů

U vyhláškou vymezených odpadů bude možné provádět platbu pouze převodem peněžních prostředků prostřednictvím poskytovatele platebních služeb nebo provozovatele poštovních služeb formou poštovního poukazu.

Ministerstvo stanoví vyhláškou seznam odpadů:

- ✓ U nichž je oprávněná osoba povinna vést evidenci osob.
- ✓ Seznam odpadů, které nesmí oprávněná osoba vykupovat od fyzických osob.
- ✓ Seznam odpadů, za které může oprávněná osoba poskytovat úplatu pouze výše uvedeným způsobem.

Transpozice směrnice 2006/66/ES

1) Ruší se některé výjimky ze zákazu uvádění baterií a akumulátorů na trh:

✓Od 1. října 2015 bude zakázáno uvádět baterie s větším obsahem rtuti než je 0,0005 %

✓Od 1. ledna 2016 se nesmějí uvádět baterie s obsahem kadmia vyšším než 0,002 % a to včetně baterií pro bezšňůrové elektrické nástroje.

✓Baterie a akumulátory je podle směrnice prodávat do vyprodání zásob.

2) Místo dosavadního sousloví **minimální materiálové využití** odpadů bude používán výraz **minimální úroveň recyklace** baterií a akumulátorů.

3) Dochází také k úpravě ustanovení zmocňujícího ministerstvo ke stanovení způsobu výpočtu minimální účinnosti materiálového využití, protože výpočet minimální účinnosti recyklace je stanoven přímo použitelným právním předpisem EU.

Změny ve využívání kalů na ZPF

- ✓V rámci MPŘ bylo MŽP upozorněno na některé nepřesnosti v § 32 a 33.
- ✓Definice kalu se upravuje tak, aby se v této části jednalo o kaly organického původu. S ohledem na dosavadní znění bodu 3, kam spadalo cokoliv jiného, definice neplnila účel, kterým je jednoznačné určení kalu, který může být za splnění dalších podmínek používán na zemědělské půdě.
- ✓Původní smysl § 33 bylo přímé předání od provozovatele ČOV zemědělci, praxe se však výrazně rozvolnila.
- ✓Návrh umožňuje předání kalu jiné osobě, která provede úpravu. Od osoby, která provede úpravu možno předat pouze zemědělci nebo do skladu, který bude plnit podmínky stanovené vyhláškou. Kal nesmí být předáván mezi více sklady.

Recyklace lodí

- ✓ Úprava vychází z povinnosti adaptovat zákon na evropské nařízení č. 1257/2013.
- ✓ Částečně bude adaptováno do zákona o námořní plavbě. Podmínky vztahující se k zařízení pro demontáž nezbytné nastavit v zákoně o odpadech.
- ✓ Jedná se o zařízení podle § 14 odst. 1 k využití a/odstranění odpadů. Při souhlasu KÚ vyjádření Ministerstva dopravy a hygieny.
- ✓ Kromě souhlasu se zařízením nezbytné předložit k odsouhlasení Plán recyklace každé jednotlivé lodi.
- ✓ Existuje teoretická možnost, že takové zařízení bude provozováno na území ČR.

Vyjmutí odpadních olejů ze zpětného odběru

- ✓ Vychází z dalšího kola TZV. ekoauditů.
- ✓ Zpětný odběr olejů v současné době funguje velmi málo, často slouží pouze k obcházení odpadového nakládání s odpadními oleji, které jsou nebezpečným odpadem.
- ✓ Nově tedy půjde o běžný odpadový režim pro nebezpečné odpady.
- ✓ Roční zpráva o plnění povinnosti zpětného odběru olejů se zpracovává naposledy za rok 2014.

Kolektivní systém pro zpětný odběr pneumatik

- ✓ Doplněno do návrhu zákona na základě pozměňovacího návrhu výboru pro životní prostředí.
- ✓ Již v loňském roce novelou č. 169/2013 Sb. Zavedeny požadavky na minimální účinnost zpětného odběru.
- ✓ Řada povinných subjektů (zejména internetoví prodejci) není schopná povinnosti zpětného odběru splnit.
- ✓ Nově tedy budou moci své povinnosti plnit prostřednictvím kolektivního systému.
- ✓ Požadavky na kolektivní systém byly nastaveny podle úpravy kolektivního systému u baterií a akumulátorů.
- ✓ Vyhláška č. 248/2015 Sb., o podrobnostech provádění zpětného odběru pneumatik

Vedení evidence a ohlašování § 39

- ✓ Doposud neúčinné změny zavedené ekoauditovou novelou.
- ✓ Změny i oproti této novele.

Odstavec 3

Ekoaudit - Hlášení zařízení KÚ místo ORP.
- Zrušeno hlášení dopravců.

Nově - Zkrácení doby ohlášení provozu zařízení na 15 dní a zrušení výjimky pro ohlášení zahájení provozu ke dni vydání souhlasu.
- Navrácení hlášení dopravců – dle směrnice má ČR povinnost vést registr dopravců odpadu.

Odstavec 4

Ekoaudit - Hlášení o volné kapacitě skládky.

Nově - O vybraných poplatcích za ukládání odpadů na skládku.
- Bude zasíláno ISPOPem spolu s hlášením o produkci a nakládání s odpady. Příloha č. 20 vyhlášky č. 383/2001 Sb.

Vedení evidence a ohlašování

Odstavec 6

Ekoaudit – Zredukování pouze na sběrné dvory obcí.

Nově – Zasílání informací o obecním systému nakládání s KO.

✓ Bude zasíláno spolu s hlášením o produkci a nakládání s odpady. Příloha č. 20 vyhlášky č. 383/2001 Sb.

✓ Povinnost mají jen obce, které překročí ohlašovací limit dle odstavce 2.

✓ Poprvé bude zasíláno až s hlášením v roce 2017.

Odstavec 7

Nově zkrácena lhůta pro zaslání zpracovaných údajů na 15. dubna. Kvůli vyhodnocování POH a reportingu.

Zřízení přístupu ČSÚ k hlášením.

Odstavec 8

Nově zjednodušení celého textu a přesun přechodných ustanovení. Dle přechodného ustanovení musí osoby, které provozují nebo vlastní zařízení lehce kontaminované PCB dle § 26 písm. d) zaslat jeho evidenci do 30. 6. 2016 ministerstvu.

Vedení evidence a ohlašování

Odstavec 10

Ekoaudit – Zasílání informací o rozhodnutích do 15 dnů.

Nově – Zachováno + nastaveno 15 dní rovněž pro předávání hlášení dle odstavce 3 ministerstvu.

Odstavec 12

Ekoaudit – Zavádí používání identifikačních čísel zařízení.

Nově - Upraveno přidělování identifikačních čísel zařízení.

- Přiděluje KÚ do 15 dnů od vydání souhlasu nebo IP nebo ohlášení zařízení dle § 14/2 nebo dle § 33b.
- Provozovatelé, kteří doposud nemají číslo přidělené, jednorázově ohlásí KÚ provoz zařízení do ledna 2016
- KÚ přidělí do dubna, od července povinnost používat

Odstavec 13

Informace o jednotlivých osobách zaslané podle odstavců 2, 4, 5 a 8 se poskytují pouze orgánům veřejné správy – ochrana obchodního tajemství.

Úpravy ELPNO

Jedná se fakticky o ohlašování přepravy nebezpečných odpadů, nově tedy označováno jako **Ohlašování přepravy NO**.

Oproti podobě v ekoauditové novele zjednodušeno

- ✓ Potvrzení dokončení přepravy prodloužena z 1 na 3 dny, stejně tak pro doplnění údajů do systému po jeho výpadku.
- ✓ Jednodušeji upraven postup při přerušení provozu ISPOPu.
- ✓ Za odesílatele může nově ohlásit příjemce odpadů.
- ✓ Odpadá dohadování se o rozdílných údajích na příjmu v systému. Musí dojít buď k potvrzení nebo k opravě, žádné potvrzování jiných údajů.
- ✓ Mobilní zařízení – provozovatel je vždy odesílatelem.
- ✓ Účinnost 1. 1. 2016 po celý rok 2016 je možno využívat starý způsob.

Požadavky na plány OH

- ✓ Nově nastaveny požadavky na obsah plánu přecházení vzniku odpadů. Příloha č. 13 → POH ČR → Plán předcházení vzniku.
- ✓ Závazná část POH ČR a POH krajů musí obsahovat cíle pro přípravu na opětovné použití, recyklaci, využívání a odstraňování odpadů minimalizující nepříznivý dopad na životní prostředí.
- ✓ Nově v zákoně vymezeny požadavky na obsah analytické a směrné části POH ČR a POH krajů. (požadavek směrnice)
- ✓ POH jsou závazné pro činnost správních úřadů v OH a podkladem pro zpracování územně plánovací dokumentace.
- ✓ U krajských POH nově nastaven způsob kontroly ze strany MŽP.
- ✓ Směrná část POH krajů bude obsahovat kritéria pro přidělování podpory z veřejných zdrojů.
- ✓ Upraveny také požadavky na podobu POH obcí.

Úprava příloh č. 2, 3, 4 a 12

- ✓ Přílohu č. 2 je třeba zrušit s ohledem na Nařízení komise č. 1357/2014.
- ✓ Vymezení způsobů využívání a nakládání je třeba textově uvést do souladu s rámcovou směrnicí. Zejména je třeba doplnit poznámky, k některým způsobům využívání a odstraňování.
- ✓ V textu přílohy č. 12 je třeba provést drobnou úpravu textu tak, aby se nižší minimální účinnost vztahovala na zařízení nejen odsouhlasená, ale také provozovaná před 1. lednem 2009.

DĚKUJI ZA POZORNOST

stepan.jakl@mzp.cz